N°. 235. 1853.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 15 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

WOENSDAG 5 OCTOBER.

NEDERLANDEN.

24 Aug. 1853, n°. 85. WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het aan Ons ingediend verzoekschrift van *M. van Oosterzee* en *F. J. Stronck*, beiden te Rotterdam, daarbij als directeuren eener aldaar op te rigten naamlooze vennootschap van verzekering, *de Mercurius*, overleggende een ontwerp van de acte van oprigting dezer vennootschap en verzoekende Onze bewilliging daarop;

Op de voordragt van Onzen Minister van Justitie, van den 23sten Augustus 1853, n°. 73;

Gelet op de artt. 36 tot en met 56 van het Wetboek van Koophandel;

Hebben goedgevonden en verstaan Onze bewilliging te verleenen tot het oprigten der naamlooze vennootschap *de Mercurius*, op den voet als bij het overgelegd ontwerp der acte van oprigting bepaald is.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering dezes.

's Gravenhage, den 24sten Augustus 1853.

WILLEM.

De Minister van Justitie,

D. DONKER CURTIUS.

[*De bij bovenstaand Koninklijk besluit behoorende acte wordt hierachter medegedeeld.*]

Bij besluit van den 1sten October jl., n°. 55, heeft Z. M. goedgevonden aan mr. *W. R.* baron *van Tuijll van Serooskerken*, grootmeester van Hoogstdeszelfs Huis, als zoodanig fungerende bij Hare Majesteit de Koningin-Moeder, vergunning te verleenen tot het aannemen en dragen van de onderscheidingsteekenen der orde van de Waakzaamheid of van den Witten Valk 1ste klasse en der orde van St. Anna 1ste klasse in diamanten, hem respectivelijk door nu wijlen Zijne Koninklijke Hoogheid den Groot-hertog van Saksen-Weimar-Eisenach en Zijne Majesteit den Keizer van Rusland geschonken.

Bij besluit van 3 October jl., n°. 32, heeft Zijne Majesteit goedgevonden te benoemen:

tot schoolopziener in het vijfde schooldistrict van Noordholland den heer *C. Gerdenier*, burgemeester van Medemblik;

tot schoolopziener in het negende schooldistrict dier provincie den heer *J. Schoon*, notaris aan den Helder en lid van de Staten van Noordholland.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

Uit de aan het Departement van Finantien ingekomen opgaven van de opbrengst van den suiker-accijns over het tijdvak van 1 April 1853 tot 30 September van dat jaar, blijkt, dat de afschrijving, bedoeld bij art. 3 der wet van den 26sten April 1852 (*Staatsblad* n°. 94), houdende nadere bepalingen nopens den accijns op de suiker, geene vermindering behoeft te ondergaan en deze dus voor het tijdvak van 1 October 1853 tot 31 Maart 1854 onveranderd behouden blijft.

De Minister van Finantien,

VAN DOORN.

De Minister van Finantien brengt ter algemeene kennis, naar aanleiding van art. 7 der wet van den 26sten April 1852 (*Staatsblad* n°. 90), dat, bij voortduring, overeenkomstig de op den 13den Julij 1853 gedane aankondiging, de navolgende kapitalen aanwezig zijn, tot verzekering der verzilvering van het in omloop zijnde bedrag van f 10,000,000 in muntbiljetten van f 100 en f 10; te weten:

Inschrijvingen op het grootboek der nationale schuld,

1°. op het 3 percents grootboek, een kapitaal, groot f 1,010,300 naar den koers, aangewezen bij art. 5 der wet, van 60 ten honderd, uitmakende eene waarde, van . . . . f	606,180
2°. op het $2^1/_2$ percents grootboek een kapitaal groot f 14,402,000 naar den koers aangewezen bij art. 5 der wet, van 50 ten honderd, uitmakende eene waarde van . . .	7,201,000
3°. onder bewaring der Nederlandsche Bank, aan schatkistbiljetten, daargesteld volgens de wet van den 28sten Junij 1851 (*Staatsblad* n°. 65), een kapitaal van. . . .	2,193,000
Te zamen. . . . f	10,000,180

's Gravenhage, den 3den October 1853.

De Minister voornoemd,

VAN DOORN.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

TURKIJE.

„Te Triëst zijn berigten uit Konstantinopel van den 25sten September ontvangen, waaruit blijkt dat nog geene ernstige storingen der openbare orde in de hoofdstad waren voorgekomen, en dat de Porte, hoe sterk ook bij haar aangedrongen werd op de aanneming der onveranderde Weener nota, volhardde in hare weigering.

— In de ministeriele Parijsche bladen leest men het volgende: » Een brief uit Jassy van den 19den September meldt dat de Russische opperbevelhebber, de vorst Gortschakoff, aan de bevelvoerders der in de Vorstendommen gelegerde Russische troepen kennis heeft gegeven van eene uit St. Petersburg ontvangen instructie houdende voorschriften voor de overwintering van het Russisch leger in Wallachije en Moldavie."

ITALIE.

In het officiele dagblad van Milaan is eene verordening afgekondigd, die den 18den September jl. door den maarschalk Radetzky te Verona onderteekend is, en strekt om de strengheid van den staat van beleg, voor zooverre die in Lombardije nog niet opgeheven is, eenigermate te verzachten.

— Aan het *Journal des Débats* wordt uit Napels geschreven dat thans bij een koninklijk besluit de lang verwachte magtiging verleend is om op staatskosten den spoorweg tusschen Napels en Brindisi aan te leggen. De werken zullen door het leger worden uitgevoerd, onder bevel van hoofdofficieren; de rails, locomotiven enz. zullen in de rijks-metaalgieterij te Portici worden vervaardigd. Wanneer de werkzaamheden eerst aangevangen zijn, zal de onderneming welligt overgedragen worden aan eene particuliere maatschappij, die vroeger concessie daarvoor aangevraagd had.

DUITSCHLAND.

Volgens een telegraphisch berigt uit Weenen van gisteren, Maandag, zou de Keizer van Oostenrijk zich dien dag naar Warschau begeven, alwaar in de eerste dagen dezer maand in bijzijn van den Keizer van Rusland groote bewegingen door de troepen worden uitgevoerd. Ook de Koning van Pruissen is, gelijk men weet, naar Warschau gereisd.

— De ministeriele Parijsche bladen van gisteren behelzen het volgende artikel: » Het heeft eenige Fransche en buitenlandsche dagbladen bevreemd, dat de Britsche gezant bij het Oostenrijksche hof, lord Westmoreland, zich naar het kamp van Olmütz heeft begeven, toen de Keizer van Rusland de wapenoefeningen aldaar kwam bijwonen, en dat de Fransche gezant te Weenen gebleven is. Doch lord Westmoreland heeft alleen in zijne hoedanigheid van hoofdofficier der Britsche landmagt de oefeningen te Olmütz bijgewoond. Geen enkel lid van het corps diplomatique was daartoe uitgenoodigd."

ZWITSERLAND.

De *Kölnische Zeitung* berigt dat de noodige fondsen voor den spoorweg door den bergpas van den Luckmanier, waarvoor dezer dagen door de onderscheiden Zwitsersche overheden definitive concessie verleend is, grootendeels door Engelsche kapitalisten toegezegd zijn, zoodat men alsnu verwachten mag dat de uitvoering van dat groote ontwerp spoedig aangevangen en met kracht voortgezet zal worden. » Het is — zegt het Duitsche blad verder — eene stoute onderneming, waarvoor de Oostenrijksche spoorweg over den Semmering verre onderdoet; en zij is niet alleen belangrijk voor het handelsverkeer van het zuidelijk en het noord-westelijke Duitschland, Engeland, Nederland, Belgie en het noordelijke Frankrijk, maar ook uit een politiek oogpunt is zij van gewigt: zij brengt Piemont en Zwitserland in regtstreeksche en versnelde gemeenschap met de constitutionele Staten van westelijk Europa en verijdelt den wensch dergenen die van een » handelsverbond van Midden-Europa" droomen en al het verkeer van Duitschland met Italie wilden geleid hebben over Oostenrijksch grondgebied. Drie Duitsche spoorweglijnen, de Beijersche, de Würtembergsche en de Badensche, loopen naar Zwitserland en komen daar allengs met Zwitsersche lijnen in verband. Maar de Luckmanier-baan is de schakel waarmede de keten eerst voltooid zal zijn, daar zij alle lijnen die zij ontmoet, met de zee in verband brengt. Genua moet daardoor eene haven voor den wereldhandel worden, en de gewigtigste marktplaats voor de geheele Levant. Met het oog op die groote bestemming zijn te Genua twee nieuwe ondernemingen ontworpen, namelijk eene stoombootdienst op Tunis, Egypte, Klein-Azie en Konstantinopel en over Griekenland terug, en verder eene dienst op West-Indie en Brazilie. De haven van Genua wordt vergroot door verlegging der oorlogsmarine naar het naburige Spezzia, en groote handelsdokken naar het model der Engelsche worden er reeds aangelegd. Nog in dit jaar wordt de spoorweg van Genua naar Turyn voltooid

de baan van Turyn tot Novara zal spoedig volgen; van daar tot aan de Zwitsersche grenzen zal de spoorweg geenerlei hinderpalen ontmoeten."

Het artikel besluit met te betreuren dat de spoorweg-communicatie van Duitschland langs den Rhijn met Nederland, België en Engeland nog altijd onvolledig is.

FRANKRIJK.

In de vorige maand Augustus werd in Frankrijk het vlottend regt op den invoer van graan door een vast regt van gering bedrag vervangen; tevens werd bepaald dat graan met buitenlandsche schepen zou kunnen worden ingevoerd zonder betaling van hooger regt dan bij den invoer onder Fransche vlag. Deze beide maatregelen waren van tijdelijken aard en zouden met het eind des jaars ophouden te werken. Thans is deze termijn bij een keizerlijk besluit van den 1sten October verlengd met een half jaar, zullende zoowel het vlottend graanregt als het differentieel regt op de met graan geladen schepen onder buitenlandsche vlag, eerst met den 31sten Julij 1854 weder in werking worden gebragt.

Bij een ander keizerlijk besluit van den 1sten dezer is de uitvoer van aardappelen en van drooge groenten verboden tot den 31sten Julij 1854 toe. Volgens berigten uit onderscheiden oorden van Frankrijk, is de aardappeloogst er vrij wat beter uitgevallen dan de graanoogst.

In de afgeloopen week is de graanprijs op eenige markten in Frankrijk weder gerezen, terwijl hij op andere op dezelfde hoogte gebleven of zelfs iets gedaald is. Over het geheel is de staat der graanmarkt in de laatste acht dagen niet veranderd; doch de markten beginnen beter voorzien te worden, terwijl de koopers over het algemeen niet meer zoo gretig zijn.

De officiele opgave van den middenprijs der tarwe op de voornaamste markten des lands gedurende de laatste week van Augustus en de beide eerste van September, wijst eene algemeene rijzing aan, ten bedrage van gemiddeld 3 fr. 25 per hectoliter. Niettegenstaande de maatregelen der regering tot bevordering van het binnenlandsch vervoer van graan, blijft er een aanmerkelijk verschil tusschen de graanprijzen in de onderscheiden deelen des lands: de tarwe gold in het gemelde tijdvak in een deel des lands 29 fr. 56, in een ander slechts 21 fr. 68 per hectoliter.

— Een der ministeriele Parijsche bladen, de *Constitutionnel* van gisteren, zegt in een artikel over den nu volbragten togt des Keizers door de noordelijke departementen: » Deze reis heeft weder het denkbeeld doen uitkomen dat Napoleon III eene hoogere roeping heeft en een werktuig is in Gods hand. Vooral treft ons in de verslagen van de alom even hartelijke ontvangst des Keizers, de taal van de bedienaren der godsdienst, die in den man van 's volks keuze aan onfeilbare teekenen den man Gods herkennen. Napoleon III is voor hen niet alleen de wettige souverein van Frankrijk, de levende verpersoonlijking van het staatsgezag; zij zien in hem bovenal een van die uitverkorenen Gods, welke in buitengewone tijden met geen ander doel schijnen in de wereld te komen dan om er het werktuig tot behoudenis en vernieuwing te worden. Dit denkbeeld is uitgedrukt in de aanspraken waarmede de eerwaardige aartsbisschop van Kamerijk en de vrome bisschoppen van Atrecht en Amiens den Keizer op zijne jongste reize hebben verwelkomd, gelijk het nu sedert twee jaren doorstraalt in alle aanspraken door bedienaren der godsdienst tot den Keizer gerigt. Dit denkbeeld moet dan wel diep in de gemoederen ingedrongen zijn: anders zou het zich niet voordoen met die algemeenheid welke het merkteeken is der juiste begrippen; en de eenparigheid waarmede de vorsten der Kerk in den naam des Hemels en in het huis Gods den hemelschen aard der zending van Napoleon III verkondigen, is een onwraakbaar bewijs dat hunne taal de taal is der waarheid."

Aan een Belgisch dagblad van Orleansgezinde strekking, de Brusselsche *Indépendance*, wordt uit Parijs geschreven dat de legitimisten, die nog het goddelijk regt staande houden van den oudsten tak van het gevallen Koningshuis op den troon van Frankrijk, grootelijks geërgerd zijn doordat prelaten der Fransche kerk thans openlijk hulde doen aan een nieuw goddelijk regt, een regt dat op de keuze der volksmenigte steunt en zich door zijn goed geluk regtvaardigt.

De rede van den bisschop van Amiens, waarop de *Constitutionnel* in het bovenstaande artikel doelt, wordt thans door den officielen *Moniteur* medegedeeld. Hij zeide onder anderen tot den Keizer: » Gij hebt van den Hemel de verhevenste roeping ontvangen die aan den mensch hier beneden kan te beurt vallen; en, Sire, gij hebt den hemelschen aard dier roeping begrepen. Gij weet dat Frankrijk, het edele land welks lot in uwe hand is gelegd, daarom alleen de koningin is in de beschaafde wereld omdat het de oudste dochter is der Kerk; zoolang het vereenigd was met de Kerk, was het steeds vooraan onder de volken, hun den weg banende tot elken vooruitgang; en toen men het poogde af te scheiden van de Kerk, zag men het wankelen en met zich de wereld op de helling des afgronds brengen, Uw geloof, Sire, en de verwonderlijke blik waarmede gij door God begaafd zijt, hebben u doen zien waarin thans, in deze onze dagen, het verbond tusschen Frankrijk en de godsdienst moet bestaan. Gij geeft aan de Kerk het eenige wat zij behoeft om zich aan de aardsche maatschappij te kunnen aansluiten en haar met hemelsche medewerking te kunnen bijstaan: gij geeft haar de vrijheid. Het is u niet gegaan, Sire, als zoo velen die, ten toppunt van magt verheven, duizelig werden en verbijsterd; gij eerbiedigt de goddelijke orde die door Christus hier op aarde is gevestigd: de Kerk is vrij onder uwen keizerlijken schepter. Dat is eene van de grootste verdiensten der vorsten in Gods oog; het zal in het oog der nakomelingschap eene van uwe aanspraken op roem zijn.

» De historie zal verhalen dat het aloude krijgszwaard van Frankrijk in onze dagen, gelijk in den tijd van Karel den Groote, de vrijheid beschermde van de Katholijke wereld in hem die haar onsterfelijk gezag in zich vereenigt. De historie zal verhalen hoe de weg naar Rome weder openstond voor de priesters, voor de geloovigen; hoe de godsdienstzin der volken zich weder laafde en sterkte aan die bron van het aloude geloof; hoe onze kerkgemeenten nieuwe levenskracht ontleenden uit dat middelpunt hetwelk haar allen onderling verbindt; hoe onze bisschoppen in kerkvergaderingen vereenigd, de keten der aloude overleveringen weder aaneensloten en daaraan de door nieuwe behoeften vereischte schakels toevoegden: hoe, terwijl de godsdienst allerwege in Frankrijk wijkplaatsen voor de jeugd opende, door een gelukkigen wedijver in de staatsscholen heilzame hervormingen werden gebragt en een meer Christelijke geest, waardoor zij het vertrouwen der ouders zouden herwinnen.

» Insgelijks, Sire, wij zeggen het met vaste hoop, zal de historie verhalen hoe God de door u aan de Kerk bewezen diensten met woeker betaalde, gelijk het immer zijn welbehagen was te doen. Onze gebeden zullen worden verhoord, de Hemel zal de schuld onzer erkentelijkheid kwijten."

— Ook kleinigheden, zegt de *Indépendance Belge*, kenschetsen den geest des tijds. Verscheiden tooneelstukken die sedert jaren op het Fransche tooneel gespeeld werden, zijn thans verboden door de te Parijs gevestigde staatscommissie voor de aangelegenheden betreffende het schouwtooneel, om reden dat zij gezegden of bijzonderheden inhielden die den krijgsmansstand min of meer bespottelijk voorstelden; zoo is een stuk verboden waarin een kolonel voorkomt die met verwijfde pronkzucht voor zijne kleeding en houding zorgt. De pedellen in de Katholieke kerken hebben, ten gevolge van vertoogen der militaire overheid, de epauletten moeten afleggen en met een niet-militairen opschik moeten verwisselen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Beknopt verslag omtrent de gewassen en het vee en omtrent de verwachtingen van den oogst in de provincie Groningen.

Tarwe, in geene groote hoeveelheid uitgezaaid, zal een matig beschot, door sommigen begroot op 18 mudden van het bunder, opleveren. Het is meest bij goed weder ingeoogst en schijnt goed van hoedanigheid.

Rogge is algemeen goed van hoedanigheid en meerendeels met goed weder binnengebragt. De opbrengst zal echter niet groot zijn, te rekenen naar het weinig gewonnen stroo en naar hetgeen van dit graan reeds afgedorscht is. Door elkander schat men haar voorloopig op 16 mud van het bunder, doch op de beste zandgronden iets hooger. In de veenkolonien wordt de opbrengst gemiddeld op 24 mud van het bunder begroot. Het aantal bunders op de klei met rogge bezaaid, was dit jaar over het algemeen gering.

Wintergerst heeft zich, na de ongunstige vooruitzigten van het voorjaar, nog vrij goed hersteld en althans eene uitnemend goede qualiteit opgeleverd. Het gewas stond op vele plaatsen hol, zoodat er weinig stroo is; maar in de polders aan den Dollard en op de goede kleigronden van het Westerkwartier en het geheele Noorden der provincie kan het beschot gerust op 40 mud van het bunder worden geschat. Op de mindere gronden rekende men het op 15 tot 25 mud. Het gewigt 56—58 pond. Het gunstige weder bij den oogst heeft ook dit gewas zeer bevoordeeld.

Maartegerst was weinig uitgezaaid en kan op het geheel van den oogst geen noemenswaardigen invloed hebben.

Zomergerst daarentegen was er zeer wel; deze heeft eene behoorlijke opbrengst, althans van het graan zelf gegeven.

De *knobbegerst* schudt naar evenredigheid het minste en wordt op 24 mud van het bunder gerekend. Over het geheel der provincie kan echter de opbrengst van *zomer-* en *knobbegerst* door elkander op 30 mud van het bunder worden geschat.

Haver is, wegens het omploegen van veel winterkoolzaad, in buitengemeen groote hoeveelheid te velde gebragt, en door de afwisseling van vochtige en drooge weêrsgestelheid gedurende het grootste deel van het jaar en door uitmuntend weder bij de inoogsting, een der uitnemendste gewassen van onzen gewestelijken landbouw geworden. De opbrengst wordt, naar verschil van grond en van vroegen of laten zaaitijd, op 30 tot 60 mud begroot; een en ander echter slechts bij raming, daar de uitkomst van den oogst nog niet overal genoegzaam bekend is, en zelfs nog gedeelten van dit graan te velde staan. Deze gunstige weêrsgesteldheid was vooral van belang, zoodat dit graan door het schrale voorjaar in vele streken wel 5—6 weken later dan gewoonlijk had moeten gezaaid worden. Men vreesde aanvankelijk ook zeer voor het ongelijk rijp worden der korrel, doch het donkere en vochtige weder van de laatste helft van Augustus heeft hierop gunstig gewerkt.

Van de *boekweit* zijn gunstige berigten. Zoowel de zand- als veenboekweit belooft veel en men kan gerust de opbrengst der zandboekweit op 25—30 en die der veenboekweit op 15 mudden van het bunder stellen. Het laatste is vooral van gewigt, daar zeer zeker blijken zal, dat *veel* meer dan 2000 bunders in dit gewest met veenboekweit beteeld zijn, hetgeen dus eene belangrijke opbrengst is van eenen anders voor den landbouw weinig waardigen grond. Uit enkele oorden wordt geklaagd, dat de boekweit veel stroo en niet dan ligt zaad geeft, maar zulks mag in dit jaar voor eene uitzondering op den regel worden gehouden.

Zeer algemeen zijn daarentegen de klagten over het *winterkoolzaad*, dat geheel mislukt is. Het gewas, eerst door droogte bij de zaaijing, later door ongedierte in den winter benadeeld, is in het voorjaar op de klei wel voor 19/20, op het zand voor 3/4 omgeploegd. Het overgeblevene wordt op slechts 4 tot 16 mud van het bunder gerekend en dit nog van geringe hoedanigheid. Het nieuw gezaaide heeft hier en daar wel iets van de aardvloo geleden, maar staat, door het afwisselend regenachtig weder vóór en bij de zaaijing, op dit oogenblik over het algemeen zeer goed. In enkele stukken evenwel komt de slak voor. Winterkoolzaad is iets minder dan in de laatst voorgaande jaren nieuw uitgezaaid.

Zomerkoolzaad werd, wegens het mislukken van het winterzaad, in aanzienlijke hoeveelheid uitgezaaid, heeft op eene enkele plaats van de rups en van wormen geleden, maar gaf meerendeels een goed gewas, dat op 15, in de woudstreek en in de veenkolonien op 20 mud van het bunder kan gerekend worden. De qualiteit van dit zaad schijnt op de meeste plaatsen goed. Een gedeelte van het zomerkoolzaad werd te laat gezaaid en is wel goed in het blad, maar zal waarschijnlijk slechts weinig zaad geven.

Vlas is in het Westerkwartier in nog ruimere mate dan in het vorig jaar gezaaid en schijnt algemeen een zeer goed gewas, zoo van zaad als van draad, op te leveren. Het gunstige weder bij de inzameling was hiervoor zeer voordeelig. Ook uit de overige deelen van dit gewest, werwaarts de vlasteelt zich meer en meer uitbreidt, luiden de berigten aanvankelijk gunstig en doen eene verdere vermeerdering dezer voor den arbeidersstand in den winter zoo belangrijke teelt te gemoet zien.

Erwten schijnen een goed beschot en veel stroo te zullen verschaffen, Jammer alzoo, dat dit gewas hier zoo weinig geteeld wordt.

Paardeboonen maakten daarentegen ook nu weder een zeer algemeen verbouw uit, doch hebben slechts middelmatig opgeleverd; op enkele plaatsen goed, maar op de meeste plaatsen minder dan eene gewone hoeveelheid, en dit laatste waarschijnlijk omdat zij niet dan laat te velde konden worden gebragt. Het gewas leed van roest en stierf vroegtijdig weg. De opbrengst is nog niet overal bekend, maar zal buiten

twijfel niet groot zijn. De *groote* of *Walsche boonen* hebben nog meer van den roest geleden dan de *paardeboonen*, zoodat de oogst van deze nog minder hoop geeft.

De *aardappelen* hebben ook dit jaar weder van de ziekte geleden, maar op de eene plaats meer, op de andere minder dan in 1852. Overal echter is het loof aangetast, en schoon de knol zelf veelal blijkt weinig beschadigd te zijn, is de opbrengst echter gering, omdat het loof natuurlijk voor eene behoorlijke volvorming van den knol onmisbaar is. De vroege aardappelen hebben zeer weinig opgeleverd en dit was dan nog van slechte qualiteit. De late soorten zijn veelal beter en zullen, zoover men dit bij de thans plaats hebbende opdelving reeds kan nagaan, op de klei welligt 100 en op het zand 150 mud per bunder geven.

De *mangelwortelen*, *koolrapen*, *kool* en *boerenkool* of *moes*, staan over het algemeen goed en beloven eene behoorlijke opbrengst, met uitzondering van het noorden der provincie, waar de koolsoorten en ook de *geelwortelen* iets minder staan. Over de geheele opbrengst kan men echter nog niet oordeelen.

De opbrengst der *roode* en witte *klaver* is over het algemeen goed. Ook de nieuwe klaver is goed opgekomen en geeft reeds eene goede weide. Er was daarvan dit jaar veel uitgezaaid.

De *graslanden* hebben eene goede weide gegeven. Wel waren zij in het vroege voorjaar zeer schraal, maar dit heeft zich in den zomer hersteld en op dit oogenblik is nog ruime weide voorhanden.

Het eerst gewonnen hooi was weinig, het laatste iets overvloediger, maar de hoedanigheid meerendeels goed, en, hoewel het weder zich bij den hooioogst slecht liet aanzien, heeft men het gewone hooi, zoowel als het *kwaldenhooi*, goed kunnen winnen. Uit het Westerkwartier wordt de hoedanigheid als minder goed opgegeven; doch de naweide was ook hier overvloedig.

De gezondheidstoestand van al het vee, met uitzondering der varkens, laat op dit oogenblik niets te wenschen over. De *longziekte* onder het *rundvee* heeft zich op enkele plaatsen in het voorjaar vertoond, maar door de krachtige handelwijze van het gewestelijk bestuur is zij overal gestuit en, naar het schijnt, de smetstof uitgeroeid.

Althans is nu reeds sedert eenen geruimen tijd de geheele provincie Groningen van dezen geesel vrij. De ingezetenen schijnen dan ook meer en meer overtuigd te worden van de doelmatigheid der hieromtrent in dit gewest gevolgde handelwijze. De opbrengst aan zuivel was in dit voorjaar gering, doch later genoegzaam overvloedig en zeer voordeelig wegens de steeds hoog blijvende prijzen. Dit laatste geldt ook van al het vette vee, dat duur was en duur bleef; zoodat de teelt en van runderen en van schapen groote voordeelen opleverde. Aanzienlijke inkoopen van runderen voor Engeland en ook eenige voor Duitschland werkten hiertoe veel mede. De beste vette ossen en koeijen worden thans tegen 40 cents het N. pond verkocht. Schapen werden veel voor Engeland, tegen ƒ 15 à ƒ 20 verkocht.

De pokziekte onder de schapen die te Uithuizen en Uithuizermeden geheerscht heeft, schijnt geweken; althans indien men de gegeven inlichtingen mag gelooven.

Paarden zijn gezond gebleven. Hierin was vrij veel handel, zoodat ook deze tak van veeteelt voordeelig te noemen is.

Onder de varkens, vroeg in het jaar en ook thans nog hoog in prijs, heerschte zeer veel ziekte, meer dan in het vorige jaar, waardoor een groot aantal ontijdig geslagt moest worden. De *ooftboomen* dragen rijkelijk, inzonderheid de *appelboomen*.

In eenige streken van het gewest vindt men ook veel peren en pruimen; maar de fijne vruchten, zoo als perziken en abrikozen, hebben in het vroege voorjaar in hare bloesems zoo veel van de koude geleden, dat [illegible] beschouwd worden.

Tuinvruchten zijn bijna overal wel geslaagd, met uitzondering van de *snijboonen*, die op vele plaatsen in haar loof zwart werden en stierven, hetgeen met de groote *pronkboonen* geenszins het geval was.

Met dit nommer der *Staats-courant* worden verzonden:

1°. vel 9 van het Bijblad II, inhoudende het verslag van het verhandelde in de zitting der Tweede Kamer van den 3den dezer, en

2°. vel 10 en 101 der *Bijlagen* van het genoemde Bijblad, inhoudende de raming der middelen tot dekking der staatsuitgaven over 1854, alsmede een staat van vergelijking dier middelen met die over 1852;

benevens vel 13 en 14 van dezelfde *Bijlagen*, behelzende de laatstelijk bij de Tweede Kamer ingekomen wets-ontwerpen betrekkelijk: 1°. het muntwezen in West-Indië; 2°. het bouwen enz. in den omtrek van vestingen; 3°. de vereffening van het tekort over 1848, en 4°. de amortisatie en aflossing van nationale schuld; met daarbij behoorende memorien van toelichting.

Rhijnhoogte te Keulen den 2den October 7 voet 10½ duim (7 voet 8½ duim Rhijnl.).

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

*** De Minister van Finantien brengt bij deze ter kennisse van de belanghebbenden, dat gedurende de maanden *October*, *November* en *December* 1853 *en niet langer*, ten Kantore van de betaalmeesters in de Arrondissementen de voldoening zal plaats hebben der pensioenen ten laste van den Staat, loopende over de 3de *drie maanden dezes jaars*, zullende gezegde betaling aanvang nemen op *Zaturdag* den *eersten October aanstaande*, en voorts betaalbaar zijn dagelijks, Zon- en Feestdagen uitgezonderd.

's Gravenhage, den 15den September 1853.

De Minister voornoemd,
Van Doorn.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De Minister van Marine brengt ter kennis van Belanghebbenden, dat op Dingsdag den 25*sten October aanstaande*, des middags ten twaalf ure, door den Directeur en Kommandant der Marine te *Willemsoord*, onder nadere goedkeuring, bij Inschrijving, zal worden Aanbesteed:

het maken van een Gebouw voor het Loodswezen, op het Eiland Terschelling, moetende dienen tot Magazijn en Kantoor.

De tijd van aanvang der werkzaamheden is bepaald op 1°. Mei 1854.

Het Bestek, waarnaar deze Aanbesteding zal geschieden, ligt dagelijks, van 's morgens ten tien tot 's namiddags ten twee ure (Zon- en Feestdagen uitgezonderd), ter lezing in het Locaal van het Departement van Marine te *'s Gravenhage*, ten Burele van den Directeur en Kommandant der Marine te *Willemsoord*, van de Directie der Marine te *Amsterdam*, en van den Onder-inspecteur over het Loodswezen enz. te *Terschelling*; voorts in de Bureaux van de Provinciale Gouvernementen van *Zuid- en Noordholland*, *Friesland*, *Overijssel* en *Groningen*, zoomede bij het plaatselijk bestuur van *Terschelling*.

De Teekening ligt ter bezigtiging bij de Directie der Marine te *Willemsoord*, alwaar daags voor en op den dag der Aanbesteding nadere inlichtingen bij den Ingenieur met de zorg voor het werk belast, te bekomen zullen zijn.

De Biljetten van inschrijving, behoorlijk gesloten en op gezegeld papier geschreven, zullen uiterlijk op den 25sten October aanstaande, des voormiddags voor twaalf ure, *vrachtvrij* moeten worden bezorgd aan den Directeur en Kommandant der Marine te *Willemsoord*.

's Gravenhage, den 13den September 1853.

De Minister voornoemd,
J. Enslie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*** De Minister van Oorlog

Brengt ter kennis van de Belanghebbenden, dat, op Dingsdag den 25sten dezer, door de respective Plaatselijke of Garnizoens-Kommandanten, onder *nadere approbatie* van het Ministerie van Oorlog, tot de Aanbesteding der Leverantie van het Munitie-Brood zal worden overgegaan, zoowel ten behoeve der Troepen, welke gedurende het jaar 1854 in de nagemelde Plaatsen garnizoen zullen houden, als voor de Garnizoens-Infirmerien, aldaar reeds bestaande of nader gevestigd kunnende worden, te weten:

te *Assen*, op *het Fort Bath*, te *Brielle*, *Breskens* en op *het Fort Frederik Hendrik*, te *Coeverden*, *Dordrecht*, *Doesburg*, *Delfzijl*, *Geertruidenberg*, *Gouda*, *Harlingen*, *den Helder*, *Harderwijk*, *Heusden*, *Hellevoetsluis*, *Leeuwarden*, *Medemblik*, *Middelburg* en op *het Fort Rammekens*, *Naarden*, *Neuzen*, *Philippine*, *Rotterdam*, *Roermond*, *Sluis*, *Tilburg*, *Venlo*, *Vere*, *Willemstad*, *Woerden* en *in de Wierickerschans*, *Zutphen* en *Zwolle*;

Noodigt mitsdien allen die daarin gading mogten hebben, om naar opgemelde leverantie in te schrijven; met informatie, dat de Voorwaarden, waarop die Aanbesteding zal worden gedaan, van den 6den dezer, even als zulks in vorige jaren is geschied, in de Bureaux van gemelde Militaire Autoriteiten ter lezing zullen liggen.

's Gravenhage, den 3den October 1853.

De Minister voornoemd,
Bn Forstner van Dambenoy.

DROOGMAKING VAN HET HAARLEMMER-MEER.

De Commissie van Beheer en Toezigt verwittigt de Gegadigden, dat zij zal overgaan tot eene *derde* Verkooping van gronden in den Haarlemmermeer-polder, nabij den Leeghwater, op *Vrijdag* den 28*sten October eerstkomende*, 's morgens *ten 10 ure*, in het Regthuis bij *van Hoekelen* te *Sassenheim*, aan den Straatweg van *Leyden* naar *Haarlem*.

De Algemeene Voorwaarden met de Algemeene Kaart van den geheelen polder, benevens de bijzondere Voorwaarden, de Bijzondere Kaart en de Staat der te veilen perceelen zijn te bekomen op vrachtvrije aanvraag en tegen betaling van 25 cents bij den Heer *de Breuk*, Boekdrukker te *Leyden*.

Inlichtingen zijn te bekomen bij den Heer Ingenieur *Beijerinck* aldaar.

De Commissie voornoemd,
Gevers van Endegeest.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Tweede* trekking der *Vierde* Klasse van de 221ste *Staats-Loterij*, op Dingsdag den 4den October 1853, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

No. 4117 een prijs van 1000 gulden.
» 17262 » » 1000 »
» 15686 » » 1000 »
» 8412 » » 1000 »
» 18606 » » 1000 »
» 11736 » » 1000 »

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. Frieswijk.

*** De Luitenant-Kolonel, Garnizoens-Kommandant te Leyden, zal op Dingsdag den 18den October 1853, ten zijnen burele publiek Aanbesteden de Leverantie van:

2 Last Jarige Rhijn-Tarwe, wegende minstens 77 Pond per Mud;
2 Last Jarige Zeeuwsche Tarwe, wegende minstens 74 Pond per Mud;
2 Last Kubanka-Tarwe, wegende minstens 77 pond per Mud;
1 Last Zeeuwsche Rogge, wegende minstens 72 Pond per Mud.

De Voorwaarde zal dagelijks van 10 tot 12 ure, op het Plaatsbureau ter lezing liggen.

De Luitenant-Kolonel voornoemd,
C. D. P. Singendonck.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur aan *den Helder* zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar *op nieuw* Aanbesteden:

het Herstellen van de *Bomvrije Kazerne* in het reduit van het *Westoeverfort* bij *den Helder*.

Deze Herbesteding zal geschieden op *Dingsdag* den 11*den* October 1853, des voormiddags ten 11 ure, in het Koffijhuis bij *H. J. Rippens* aan *den Helder*, alwaar van den 4den October het Bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur aan *den Helder*.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

⁂ Burgemeester en Wethouders van *Vierpolders* maken bekend dat, bij besluit van den Gemeenteraad van den 23sten September 1853, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten der provincie den 27sten derzelve maand, de Jaarmarkt of Kermis binnen deze Gemeente is afgeschaft.

Vierpolders, den 3den October 1853.

De Burgemeester,
C. de Rouville.
De Secretaris,
H. Touw, *Wethr.*

⁂ De Kermis in de gemeente *Giessendam* en *Giessen-Oudekerk* zal in 1853 *geen* plaats hebben.

⁂ Burgemeester en Wethouders van *Hardinxveld* maken bekend, dat de Kermis aldaar dezer dagen invallende, *niet* zal plaats hebben.

Hardinxveld, 1 October 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
P. M. Brouwer.
De Secretaris (l. S.),
J. van Osselen.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN.

Op den twintigsten September achttien honderd drie en vijftig, compareerden voor mij, mr. Pierre Gerard Dalen, notaris, residerende te Amsterdam, in tegenwoordigheid der na te noemen getuigen:

de heer Fop Smit, van Nieuw-Lekkerland, scheepsreeder, wonende aan den Kinderdijk, gemeente Nieuw-Lekkerland;

de heer Abraham Johannes van Oosterzee, assuradeur, wonende te Rotterdam, voor zich zelven, dan nog als mondelingen last hebbende van den heer Wouter Leonardus van Oosterzee, philosophiae doctor en predikant, wonende te Goes;

de heer Jan Barend Bonke, scheepsreeder, wonende te Rotterdam, als mondelingen last hebbende van den heer Johannes Anthonius Marie van Berkel, scheepsreeder, wonende te Rotterdam;

de heer mr. Pieter Hendrik Engels, advocaat, wonende te Rotterdam;

de heer Gerrit Hargreaves, zaakwaarnemer, wonende te Rotterdam;

de heer Nicolaas Lambert, notaris, wonende te Rotterdam;

de heer Nicolaas van Oosterzee, particulier, wonende te Rotterdam, zoo voor zich zelven, dan nog als mondelingen last hebbende van den heer mr. Pieter Johannes van Voorst Vader, lid der arrondissements-regtbank te Goes, wonende aldaar;

de heer Willem van Os, zonder beroep, wonende te Rotterdam;

mejufvrouw Frederika van Reijn, zonder beroep, wonende te Rotterdam;

de heer Franciscus Johannes Stronck, commissionair, wonende te Rotterdam, zoo voor zich zelven, dan nog als mondelingen last hebbende van den heer Leonardus Franciscus de Bruijn, scheepsreeder, wonende te Rotterdam, en van den heer Johannes François Versteeven, koopman, wonende te Rotterdam;

de heer Arij Vlierboom, scheepsreeder, wonende te Rotterdam;

de heer Abraham Johannes van Oosterzee voornoemd, in qualiteit als ten deze mondelingen last hebbende van de navolgenden, te weten:

a. vrouwe Cornelia van den Bout, weduwe van den heer Johannes Molenburgh, zonder beroep, wonende te Noordgouwe, provincie Zeeland;

b. vrouwe Sabina Machtilda Kempe, weduwe van den heer Arie Cornelis van Ogten, zonder beroep, wonende te Leyden;

c. den heer mr. Adriaan Jan van Roijen, lid der provinciale Staten van Groningen, advocaat en notaris, wonende te Onderdendam;

d. den heer mr. Adriaan Serrurier, advocaat, wonende te 's Gravenhage; en

e. den hoog welgeboren heer Johan Diederik Leopold baron van Slingelandt, grondeigenaar, wonende te Breda;

de heer Nicolaas van Oosterzee voornoemd, nog in qualiteit als ten deze mondelingen last hebbende van:

a. den heer mr. Martinus Pieter Blaaubeen, lid der Provinciale Staten van Zeeland, burgemeester en advocaat, wonende te Goes;

b. den heer Iman Gualtherus Jacob van den Bosch, grondeigenaar, wonende te Wilhelminadorp;

c. den heer Boudewijn Verselewel de Wit Hamer, doctor in de genees- en verloskunde, wonende te Velp;

d. den heer Pieter Andries Hochart, apotheker, wonende te Goes;

e. den heer mr. Marie Aart Frederic Henri Hoffman, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, wonende te 's Gravenhage;

f. den heer Willem Albert de Laat de Kanter, ridder der orde van de Eikenkroon, ontvanger der registratie en hypotheekbewaarder te Goes, wonende aldaar;

g. den heer Hubrecht Molenburgh, oud lid der Provinciale Staten van Zeeland, wethouder en grondeigenaar, wonende te Zonnemaire;

h. den heer mr. Jeremias Cornelis Faber van Riemsdijk, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, Staatsraad in buitengewone dienst, lands-advocaat, wonende te 's Gravenhage;

i. den heer Rudolf Cornelis Hendrik Römer, theologiae doctor en predikant, wonende te Deil; en

j. den heer Andries Smallegange, notaris, wonende te Goes;

de heer Franciscus Johannes Stronck, voornoemd, in qualiteit als ten deze mondelingen last hebbende van de navolgende personen, te weten:

a. den heer mr. Johannes van Andel, burgemeester der gemeente Krimpen aan de Lek, wonende aldaar;

b. den heer Gerardus Johannes Boutmij, cargadoor en scheepsreeder, wonende te Rotterdam;

c. den heer mr. Cornelis van der Lek de Clercq, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, advocaat en notaris, wonende te Zierikzee;

d. den heer Willem Collard, candidaat-notaris, wonende te Breda;

e. den heer mr. Cornelis de Wit Hamer, advocaat en procureur, wonende te Goes;

f. den heer Hubert Marinus de Wit Hamer, medicinae doctor, wonende te Delft;

g. den heer mr. Jan Gerard de Wit Hamer, kantonregter, wonende te Oostburg;

h. den heer Gerardus Hendrikus Kakebeeke, koopman en wethouder, wonende te Goes; en

i. den heer Johannes Cornelis Kakebeeke, grondeigenaar en koopman, wonende te Goes;

de heer Carolus Petrus Wilhelmus Fuchs, koopman, wonende te Rotterdam, zoo voor zich zelven, dan nog als ten deze mondelingen last hebbende van vrouwe Johanna Elizabeth Blankenheijm, weduwe van den heer Wilhelm Adriaan Johan Fuchs, zonder beroep, wonende te Rotterdam;

de heer Jan Barend Bonke, voornoemd, voor zich zelven;

vrouwe Rusje Boogaerdt, weduwe van den heer Johannes Jacobus Kroll, zonder beroep, wonende te Rotterdam;

de heer Willem Pieter Rudolf Bouman, predikant bij de Nederduitsch-Hervormde gemeente te Rotterdam, wonende aldaar;

de heer Pieter Jacob Cantzlaar, makelaar, wonende te Rotterdam;

de heer Charles Isidore Arthur van Cutsem, vice-consul van het koningrijk Belgie, scheepsreeder, wonende te Rotterdam;

de heer Abraham Davids, commissionair, wonende te Rotterdam;

de heer Hendrik van Dulken, koopman, wonende te Rotterdam;

vrouwe Johanna Dunlop, weduwe van den heer Hendrik van der Leeuw, zonder beroep, wonende te Rotterdam;

de heer mr. Anne Adriaan Gevers Deijnoot, particulier, wonende te Rotterdam;

de heer Adolphe Hypolite Liebart, koopman, wonende te Rotterdam, als ten deze mondelingen last hebbende van den heer Leonard de Fouw Janszoon, burgemeester der gemeente 's Heer-Arendskerke, wonende te Goes;

de heer Teunis van Holst, scheepsreeder en assuradeur, wonende te Delfshaven;

de heer Cornelis Hoogendijk Dirkszoon, hoogheemraad van den Krimpenerwaard en steenbakker, wonende te Krimpen aan den IJssel;

de heer mr. Paul François Hubrecht, practiserend advocaat, wonende te Rotterdam;

de heer Jan Jongeneel Jacobszoon, wijnkooper, wonende te Rotterdam, voor zijne firma van Jongeneel en Visser;

de heer Barend Adriaan Kloppenburg, koopman, wonende te Rotterdam;

de heer Herman Kruijff, handelaar in effecten, wonende te Rotterdam;

de heer Jacob de Kuijser Gerritszoon, koopman, wonende te Delft;

de heer Abraham Rueb, commissionair, wonende te Rotterdam, zoo voor zich zelven, dan nog als ten deze mondelingen last hebbende van den heer mr. Pieter Loopuijt, koopman, wonende te Schiedam;

vrouwe Margaretha Agatha van Marken, zonder beroep, echtgenoote van, ten deze bijgestaan met en gemagtigd door den heer mr. Rudolf Adriaan Mees, kassier, wonende te Rotterdam;

de heer Rudolf Pieter Mees, kassier en makelaar, wonende te Rotterdam;

de heer Pieter Cornelis Meerburg, medicinae doctor, wonende te Rotterdam;

de heer William Moens, particulier, wonende te Rotterdam;

de heer Carel Dirk Hendrik Dijxhoorn, handelaar in effecten, wonende te Rotterdam, voor zijne firma van Adrianus Offers en Zoon;

de heer Jacob Jonkheijm, assuradeur, wonende te Rotterdam, in qualiteit als ten deze gemagtigd door den heer Willem Ruijs Jan Danielszoon, scheepsreeder, wonende te Rotterdam, krachtens procuratie op den veertienden September achttien honderd drie en vijftig alhier onder de hand geteekend, welke, na door den lasthebber in tegenwoordigheid van den ondergeteekenden notaris en de getuigen voor echt erkend en ten blijke daarvan door hen allen geteekend te zijn, aan de tegenwoordige minuut is vastgehecht en met dezelve ter registratie zal worden aangeboden;

de heer Cornelis Schadee, commissionair in granen, wonende te Rotterdam;

de heer mr. Johan George Schumacher, advocaat, wonende te Rotterdam;

de heer Klaas Schelling, zonder beroep, wonende te Ouderkerk aan den IJssel;

de heer Alexis Antoine Emile Marie Serruijs, particulier, wonende te Rotterdam, in qualiteit als ten deze gemagtigd door den heer Charles Jean Jacques Marie Serruijs, ridder der Leopolds-orde van Belgie, koopman, wonende te Rotterdam, blijkens procuratie onder de hand geteekend te Utrecht, op den zeventienden September achttien honderd drie en vijftig, dewelke, na door den heer lasthebber, in tegenwoordigheid van den ondergeteekenden notaris en de getuigen, voor echt erkend en ten blijke daarvan door hen allen onder de daarop gestelde verklaring te zijn geteekend, aan de tegenwoordige minuut is vastgehecht en met dezelve ter registratie zal worden aangeboden;

de heer Edmond Serruijs, particulier, wonende te Rotterdam, als ten deze mondelingen last hebbende van den heer Edouard Emile Marie François Serruijs, scheepsreeder, wonende te Rotterdam;

de heer Albertus Smalt, zonder beroep, wonende te Rotterdam;

de heer Arij Smalt, grondeigenaar, wonende te Rotterdam

de heer Willem Smalt, lid van den gemeenteraad van Rotterdam, wonende aldaar;

de heer Cornelis Smit, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, scheepsbouwmeester en reeder, wonende te Alblasserdam;

de heer Barthold Jacob Suermond, cargadoor en expediteur, wonende te Rotterdam;

de heer Hendrik Nicolaas van Teutem, theologiae doctor en predikant bij de Remonstrantsch-gereformeerde gemeente te Rotterdam, wonende aldaar;

de heer Maarten Varkevisser, cargadoor, wonende te Rotterdam, als ten deze mondelingen last hebbende van den heer Pieter Varkevisser, scheepsreeder en koopman, wonende te Scheveningen;

de heer Hendrik Veder, lid van den gemeenteraad te Rotterdam en scheepsreeder, wonende te Rotterdam; en

de heer Arij Vlierboom voornoemd, als ten deze mondelingen last hebbende van den heer Antonij van Weel Davidszoon, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal en notaris, wonende te Ooltgensplaat;

zijnde al de comparanten aan mij notaris bekend.

(*Het vervolg hiernà.*)